

בדרכו

אמונה

מרבן של כל בני הגולה
מרן שר התורה שליט"א

גיליון פ'
פר' יתרו תשפ"א

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכה מרבינו

דיני נט"י לאחר לוויית המת

עד כמה להטריח בנט"י, אחר לוויה

שאלה: מי שהשתתף בלוויה, וגר בקומה שלישית. האם צריך לקרוא לאשתו, שתוריד לו מים לחצר, ליטול ידיים. תשובה: יש להזהר עד כמה שאפשר.

דיני נטילת ידים בכניסה וביציאה מבית הקברות

שאלה: כשעלה רבינו שליט"א, לביה"ק ביאצ"ט של מרן הסטייפלר. לא ראיתי שנטל ידים, בכניסה לבית קברות. האם מפני שא"צ, או שנטל בכיתו ונפטר ע"ז מליטול בבית הקברות. תשובה: א"צ נטילה לפניו אלא לאחריו.

שאלה: רבינו שליט"א כתב לי בשאלה הקודמת, שאין צריך נט"י לפני שנכנסים בבית הקברות, וקשה שמפורש במ"ב (סי' ד' סקמ"ב), וכן בשונה הלכות, שיטול ידיו גם בכניסתו וגם ביציאתו. תשובה: זה רק אם צריך.

[ביאור דברי רבינו שאם ידיו "אינם נקיות", אז צריך נט"י, אבל "בסתם ידיים" אין צריך ליטול ידיו קודם כניסה לבית קברות].

כוונת הברכות (סימן ה')

דין כוונת השמות

שאלה: ראיתי בספר שאלת רב (עמוד קמ"ט) בשם מרן שליט"א שכשאומר אלוקינו סגי שיכוין "כל יכול", ול"צ לכוין כל הכונה הכתובה בשו"ע (או"ח סי' ה') תקיף ובעל היכולת כו', ולא הבנתי הרי יש ג' כוונות, ואה"נ כיון בעל היכולת, אבל לא כיון תקיף ובעל הכוחות, כשמכוין "כל יכול" בלבד. תשובה: זה כולל הכל.

שאלה: יל"ע אמאי החיי אדם והקיצור שו"ע השמיטו דין "כונת השמות הקדושים", המבואר בשו"ע (או"ח סי' ה') שיכוין אדון הכל ותקיף וכו'.

תשובה: זה בכלל כוונת כל התפילה.

עצות להחשב כוונה בשמות

שאלה: אם לא מספיק לכוין, כונת השמות הקדושים המבו' באו"ח (סי' ה'), בשעה שאומרים האם יכוין לפני השם או אחריו. תשובה: אפשר מיד אחריו.

מסירת מודעה על כוונת השמות

שאלה: האם יש לסמוך על היה"ר שאומרים לפני התפילה, שיחשב כאילו כיונו בכל הזכרת השימות את הכונה הנצרכת. תשובה: יש מקילים בזה וצ"ע.

הזכרת שם השם המודפס בנוסח מסירת הודעה

שאלה: מי שנוהג לומר את המסירת מודעה לכונת השמות, האם יזכיר מפורש בפה "שם השם" כמו שנדפס. תשובה: צ"ע.

עצה להזכרת ה' בטעות

שאלה: מי שאמר בא"ה אלוקינו בטעות, לכאוף יש לו עיצה לומר פסוק כמו ה' אלוקינו דיבר אלינו בחורב וגו'. אך לא הוזכרה עיצה זו בפוסקים. באו"ח (סו"ס ר"ו), האם זו עיצה נכונה. תשובה: י"א עצה זו. (דולה ומשקה)

דרך פיקודיך

פנינים על פרשת שבוע

איך אמר יתרו למשה שהוא טועה

שאלה: "ויאמר חתן משה אליו, לא טוב הדבר אשר אתה עושה" (י"ח י"ז). וצ"ב איך אמר לו כך, הא אסור לומר לרבו שהוא עושה טעות.

תשובה: חייב אדם בכבוד חותנו, (יו"ד סי' ר"מ סכ"ד).

האם משה נמלך בהקב"ה על הצעת יתרו

שאלה: "איעצך ויהי אלקים עמך" (י"ח י"ט), ופירש"י, "שאמר לו צא המלך בגבורה". וצ"ב, מדוע לא מצינו בפסוקים שבאמת שאל משה רבינו מהקב"ה על כך.

תשובה: מזה שהקב"ה אמר לו לצאת לקראתו הבין זה.

(אריה שאג)

המיוחד בדיברה החמישית

לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה אֶתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ עִבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וּבְהֵמָתְךָ וְגַרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ (כ.י).

יש להבין מה ראתה התורה דוקא בדיברה זו מתוך כל עשרת הדברות, להאריך כ"כ ולפרט מי ומי אסור במלאכה בשבת? ויש לומר, כי בכל אחד מהם יש סיבה מיוחדת שבלעדיה היה מקום לפטור.

בג' ובת"ף – הבנים הקטנים, שהיה מקום לומר שמותרים במלאכה בשבת, ולכן פירטה תורה שאם עושה על דעת אביו הוא אסור מדאורייתא (שער הציון סימן של"ד, נ"ד).

עבדך ואמתך – היה מקום לומר שמותרים במלאכה, ואדרבה, על האדון לתת להם לעבוד, כי הלא גוי ששבת חייב מיתה (סנהדרין נ"ז ב'), לזה אמרו שאין לעשות בהם מלאכה.

ובְהֵמָתְךָ – לחדש לנו דין שביתת בהמתו, ופרטי הדינים בשו"ע סימן ש"ה.

וְגַרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ – היינו גר צדק (יבמות מ"ח ב') והיה מקום לומר שמותר בעשית מלאכה בשבת, כי יש סברא 'שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה' (שמצינו ברמב"ם פ"ה מממרים שמשכרא זו חייב הגר לכבד את אביו הגוי), והרי כשהיה גוי היה אסור לשבות ממלאכה, כי גוי ששבת חייב מיתה, ואין עכשיו יורד בקדושה ומותר לו לשבות, ולזה כתבה התורה בפירוש שגם הוא אסור במלאכה.

פעם השתתף רבינו בשמחה יחד עם ריעו ושותפו לחיבור הספר 'שונה הלכות' הגאון רבי אלעזר צדוק טורצין זצ"ל. על השולחן עמד בקבוק משקה, שהיה סגור בפקק, ורבי אלעזר צדוק ניסה אך לא הצליח לפתוח את הקבוק.

נטל רבינו לידי את המשקה, וביקש שיביאו לו כלי כבד כמו פטיש. הביאו לו, ודפק קלות על הפקק והנה מיד בקלות סובבו את הפקק והוא נפתח.

התפלא הגרא"צ על 'המופת', נענה לו רבינו, זהו הלכה מפורשת בשולחן ערוך בהלכות שבת... בסימן שי"ד ס"ד ברזא שבחבית ואין אדם יכול להוציאה, מותר ליקח ברזא אחרת ולהכות באותה ברזא לצורך לשתות יין בשבת. הרי מפורש, שאם מכים על הברז/הפקק, מיד אפשר להוציאה.

(שבענו מטובך)

אשרי העם שרבינו מנהיגו

מהנעשה והנשמע בקודש פנימה מהשבוע האחרון

- ביום המסוגל לתפילת הפירות - אילנא דחיי, בהוראת רבינו שליט"א נערך בביתו ובראשותו תפילה וזעקה מיוחדת לנוכח מצב התחלואה הנורא, ולהינצל מסכנות התקופה ברוחניות ובגשמיות, המעמד נערך ע"י רינה של תורה.

- לקראת כינוס של כלל נציגי היהדות הנאמנה ברשויות המקומיות להיערך מבעוד מועד לשמירת השמיטה כהלכתה. כתבו רבן של ישראל מרן שר התורה שליט"א, רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א, ומרן חכם שלום כהן שליט"א קריאה לנציגי הציבור בעיריות בכל רחבי הארץ. לעורר ולזרז המזורזין, שמוטל על טובי העיר שבכל מקום ומקום, לדאוג מבעוד מועד, ולהכין את הנצרך כדי שכל הפעולות בקרקע ובגינות יהיו רק באופן המותר בשנה השביעית, עוד כתבו בתו"ד רבותינו: "ברוך ה' שזכינו שבית המדרש להלכה בהתיישבות אמונת אי"ש המחזק את קיום המצוות התלויות בארץ, הכשירו תלמידי חכמים בעלי נסיון להדריך ולסייע בכל הנצרך שלא תתחלל ח"ו קדושת שביעית בארץ הקודש", "בודאי זכות היא לכם להיות עושים ומעשים, להרבות בתיקון שמירת מצות השמיטה, ולכוון את כל העבודות שיהיו כדת וכדין, בפיקוח חכמי בית המדרש הנ"ל.

- במוצ"ש נערך במאהל במיוחד שנבנה בצמוד לחלון בית רבינו, אפיית המצות בעבור תורמי מוסדות עטרת שלמה, כשרבינו נוטל חלק במצוה הגדולה של אפיית המצות, במעמד השתתפו עוד חברי בד"ץ שארית ישראל הגרא"י רובין רב הקהילה החרדית ברחובות, הגרי"י במברגר רב הקהילה החרדית בחיפה.

- ביום ראשון עם שחר קיבלנו הידיעה המרה בפטירת הגאון הגדול ר' משולם דוד הלוי סולביצ'יק זצוק"ל, בן מרנא הגרי"ז, כידוע בתקופות האחרונות בעת מחלתו כתבו יבדל"ח רבותינו מכתבים מיוחדים לציבור לעורר תחינה וזעקה לרפואתו, ואף נערך בראשות רבינו מעמד תפילה וזעקה בחודש האחרון בביהמ"ד לדרמן לרפואת הגרמ"ד, וב"ה חל ניסים מעל דרך הטבע, אך ביום ראשון נגזרה הגזירה ונסתלק הגרמ"ד לבית עולמו, אחר סילוקו שדיברו עם רבינו על הגרמ"ד זצ"ל, רבינו הגיב שהכיר אותו, ולשאלת ראשי ישיבת מיר הכריע רבינו כי יש להם לדחות השיעורים כדי שהבחורים יצאו למסע הלוייה.

- אוי נא לנו כי לקינו בכפלים, והתבשרנו בבשורה המרה בסילוקו של זקן ראשי הישיבות מרן הגר"י שיינר זצוק"ל, יבדל"ח רבינו ששמע על סילוקו הגיב בכאב נורא: צריך לחטוף, דור הולך דור בא, ידוע לכל התבטלותו המיוחדת עם כל גדולתו וקדושתו העצומה לחכמי התורה ועל הכבוד הגדול שהעריכו רבינו, וכשנחלה הגר"י, רבותינו קראו לציבור להתחזק בתפילה ובתחינה לרפואתו, שיעורו החי באמונת חכמים של מרן הגר"י בכינוס לב לאחים תשע"ד בתקופה הקשה שניסו לערער על אמונת חכמים, ונביאו כאן לע"נ הטהורה, עיין מסגרת.

שיעור החי באמונת חכמים ממרן הגר"י שיינר זצוק"ל

יהיו הדברים אור לנתיבותינו - ויהיה לע"נ הטהורה

מפני שנמצאים כאן שני גדולי הדור ממש, מרן רבי אהרן ליב שטינמן שיחיה שנים ארוכות וינהיג את עם ישראל עד ביאת הגואל, ומרן רבי חיים שיהיה בריא עד מאה ועשרים שנה, אשר הוא הספר תורה החי של הדור שלנו, שלא פסיק פומיה מגרסא, כל אחד היה רוצה שגם הוא יהיה לא פסיק פומיה מגרסא, רוצה... זה דבר מאד מאד קשה, ומי שזוכה להגיע לדרגה זאת שלא פסיק פומיה מגרסא, אז כל אחד ואחד בדור הזה צריך להרכין ראשו בפניו, ולהתפלל לשלומו שיהיה בריא מאה עשרים שנה.

אני כל כך נבהל מהמעמד החשוב הזה, שכחתי את המילים שהיה עלי לומר אבל זה לא חשוב, העיקר שאנחנו נמצאים ביחד עם כל גדולי הדור מן המזרח ומן המערב, וזה לא דבר זוטרא, ואנחנו צריכים להודות להשם יתברך, אני מודה להשם יתברך שזיכני עד היום, עד הלום, לשבת יחד עם הגדולים האדירים האלה, אשר בזכותם קיים כלל ישראל עד היום, ובזכותם אני מקווה להשם יתברך שנעלה מעלה מעלה, כל הדור, התלמידים, הרבנים, האבות והבנים, שלא נסיר את ליבנו מאת הקב"ה, ושתמיד נתפלל אליו יתברך שגם אנחנו נזכה להיות מהם, מעין גדולים אלה, אבל זה יותר קל להגיד מאשר לעשות... כל אחד ואחד מבין את זה.

ולהודות לגדולים שלנו להגאון האדיר רבי אהרן ליב שיהיה בריא עד מאה עשרים שנה שימשיך להוביל את הדור ממעלה מעלה, ויחד איתו הגאון רבי חיים שיהיה בריא שהוא הספר תורה החי של הדור הזה, הקב"ה יברך אותנו ואת כולנו שנזכה לחיות בצילם ונהיה כולנו שמחים יחד בביאת הגואל צדק במהרה בימינו, אמן.

(נמסר בכינוס לב לאחים ניסו תשע"ד)

ידוע סגולה לרפואה וישועה להתחזק באמירת אשר יצר בכוונה
והמליץ רבינו שליט"א לאחד שהיה חולה בתוך ביתו שזה עיצה טובה, וע"כ ראוי להתחזק בדבר זה
למעונינים בברכת אשר יצר לתליה שיפנה לפלא' - 053-310-5049
- הנוצח ע"י המשפחה -

לתרומות והנצחות ניתן לפנות לפלאפון

052-760-6474

יו"ל ע"י קו דרך אמונה: 0799-211-666

לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com

הגיליון יו"ל בסיוע עמותת "נעשה אדם" ע.ר. 580652063